

Piezīmes un atsaucis Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	6216
Suga:	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0510800
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Gulbinkas purvs
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	8.12.2022.
Vispārējās piezīmes:	<p>Spīdīgā āķīte <i>Hamatocaulis vernicosus</i> (Mitt.) Hedenäs (syn. <i>Drepanocladus vernicosus</i> (Mitt.) Warnst.) ir subkosmopolītiska, plaši izplatīta sūnu suga abās Zemes puslodēs aukstajos un mērenajos apgabalos – Eiropā, Grenlandē, Sibīrijā, Ķīnā, Japānā un Ziemeļamerikā, kā arī kalnos – Himalajos, Āfrikas austrumos un dienvidos, Centrālamerikā un Dienvidamerikā. Eiropā suga sastopama ziemeļu, rietumu un centrālajā daļā, galvenokārt mežu zonā un mežastepē; samērā bieža tā ir ziemeļu apgabalos, bet centrālajā daļā reta un sarūkoša suga nosusināšanas, kūdras ieguves un zemes lietojuma maiņas dēļ. Aug gan karbonātiskās augtenēs, gan vietās ar samērā zemu pH minerotrofos purvos un purvainās pļavās, pārplūstošās vietās (Bambe u.c., 2022).</p> <p>Latvijā literatūrā spīdīgā āķīte atzīmēta kā mezotrofs higrofits, kas bieži sastopams ar karbonātiem nabadzīgos zāļu purvos, mitrās pļavās, avotainos purvos, periodiski pārplūstošās vietās ezeru krastos. Sugai bez tipiskās formas f. <i>vernicosus</i> vēl nodala f. <i>inundatus</i>, f. <i>gracilescens</i> un f. <i>Major</i> (Bambe u.c., 2022).</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>0,55</p> <p>Aprēķinos izmantoti dati no 2021. g. sugas uzskaites, kas veikta projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” (Latvijas Dabas., 2021) ietvaros. 2021. g. sugas uzskaitē populācijas minimālais vērtējums ir 0,3078 m², bet maksimālais – 1 m² (sugas uzskaiti veikusi R. Kaupuža). Starp populācijas minimālo un maksimālo lielumu rēķināts vidējais ģeometriskais (funkcija “GEOMEAN”).</p> <p>Ziņas par spīdīgo āķīti DL “Gulbinkas purvs” ir kopš 1996. gada (atradēja B. Bambe). Nav zināmi sugas populācijas skaitliski dati, bet B. Bambe savās piezīmēs min, ka suga teritorijā sastopama nedaudz (Latvijas Dabas., 2021). 2015. gadā projekta “Sūnu un lokanās najādas <i>Najas flexilis</i></p>

Lauks	Paskaidrojums																																																									
	<p>monitorings atbilstoši Bioloģiskās daudzveidības programmai” ietvaros suga nav atrasta (monitoringu veica B. Bambe) (Latvijas Botāniķu..., 2015).</p> <p>2021. gadā suga projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros atrasta purva ZA galā, slapjā starpciņu ieplakā kopā ar bezgredzena varnstorfiju <i>Warnstorfia exannulata</i> (Latvijas Dabas..., 2021).</p>																																																									
Unit_CV	<p>Kvadrātmetri</p> <p>Pamatojoties uz “Augu monitoringa metodiku Natura 2000 teritorijās un ārpus tām”, sūnu, ķērpju un lielākoties arī ūdensaugu gadījumā populācijas lielumu novērtē m² (Baroniņa, 2014; DAP, 2017; DAP, 2022).</p>																																																									
Habitat	Annex I viens																																																									
Annex I	<p>7140</p> <p>DL “Gulbinkas purvs” teritorijā spīdīgā āķīte sastopama ES aizsargājamā biotopā 7140 <i>Pārejas purvi un slīkšņas</i>.</p>																																																									
Annex I_area_USE	<p>19,10</p> <p>Spīdīgā āķīte DL “Gulbinkas purvs” teritorijā sastopama vienā poligonā, kura platība ir 19,10 ha. Sugas dzīvotnes laukuma platība noteikta LatViaNature projekta izstrādātajā Augu monitoringa rīkā (1. pielikuma 1. attēls), pamatojoties uz līdzšinējiem sugas pētījumiem šajā teritorijā.</p>																																																									
Other_area_USE	Na																																																									
OK_DEN	<p>Spīdīgās āķītes populācijas segumi (seguma mērvienība – m²/ha) Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais segums, bet ar oranžo krāsu attēlota konkrētā Natura 2000 teritorija.</p> <table><tr><th>N2000 teritorija</th><th>CV_DEN, m²/ha</th><th>Segums</th></tr><tr><td>Augšdaugava</td><td>105.14</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Motrines ezers</td><td>43.42</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Zušu-Staiņu sēravoti</td><td>25.00</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Krustkalnu dabas rezervāts</td><td>18.52</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Kaučers</td><td>11.32</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Elles purvs</td><td>10.29</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Slīteres nacionālais parks</td><td>5.20</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Augšzeme</td><td>5.05</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Bednes purvs</td><td>4.25</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Gaujas nacionālais parks</td><td>3.40</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Taurīšu ezers</td><td>2.62</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Draugolis</td><td>2.55</td><td>Optimāls</td></tr><tr><td>Laukezers</td><td>1.69</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Vesetas palienes purvs</td><td>1.18</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Rāznas nacionālais parks</td><td>1.00</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Mežole</td><td>0.99</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Lapiņu ezers</td><td>0.74</td><td>Zems</td></tr><tr><td>Aizdumbles purvs</td><td>0.70</td><td>Zems</td></tr></table>	N2000 teritorija	CV_DEN, m ² /ha	Segums	Augšdaugava	105.14	Augsts	Motrines ezers	43.42	Augsts	Zušu-Staiņu sēravoti	25.00	Augsts	Krustkalnu dabas rezervāts	18.52	Augsts	Kaučers	11.32	Augsts	Elles purvs	10.29	Augsts	Slīteres nacionālais parks	5.20	Optimāls	Augšzeme	5.05	Optimāls	Bednes purvs	4.25	Optimāls	Gaujas nacionālais parks	3.40	Optimāls	Taurīšu ezers	2.62	Optimāls	Draugolis	2.55	Optimāls	Laukezers	1.69	Zems	Vesetas palienes purvs	1.18	Zems	Rāznas nacionālais parks	1.00	Zems	Mežole	0.99	Zems	Lapiņu ezers	0.74	Zems	Aizdumbles purvs	0.70	Zems
N2000 teritorija	CV_DEN, m ² /ha	Segums																																																								
Augšdaugava	105.14	Augsts																																																								
Motrines ezers	43.42	Augsts																																																								
Zušu-Staiņu sēravoti	25.00	Augsts																																																								
Krustkalnu dabas rezervāts	18.52	Augsts																																																								
Kaučers	11.32	Augsts																																																								
Elles purvs	10.29	Augsts																																																								
Slīteres nacionālais parks	5.20	Optimāls																																																								
Augšzeme	5.05	Optimāls																																																								
Bednes purvs	4.25	Optimāls																																																								
Gaujas nacionālais parks	3.40	Optimāls																																																								
Taurīšu ezers	2.62	Optimāls																																																								
Draugolis	2.55	Optimāls																																																								
Laukezers	1.69	Zems																																																								
Vesetas palienes purvs	1.18	Zems																																																								
Rāznas nacionālais parks	1.00	Zems																																																								
Mežole	0.99	Zems																																																								
Lapiņu ezers	0.74	Zems																																																								
Aizdumbles purvs	0.70	Zems																																																								

Lauks	Paskaidrojums			
		Ventas ieleja	0.62	Zems
		Ances purvi un meži	0.24	Zems
		Silene	0.10	Zems
		Pelcišu purvs	0.07	Zems
		Viskūžu sala	0.07	Zems
		Sedas purvs	0.06	Zems
		Gulbinkas purvs	0.03	Zems
OPT_DEN	<p>Optimālais segums izvēlēts, balstoties uz eksperta viedokli, salīdzinot sugas segumus visās Natura 2000 teritorijās, kur suga sastopama.</p> <p>Par optimālo segumu izraudzīts DL “Draugolis” segums – 2,55 (zemākais no optimālajiem segumiem).</p> <p>DL “Gulbinkas purvs” spīdīgās āķītes segums ir viszemākais starp visām Natura 2000 teritorijām.</p>			
OK_NEW	<p>Nē.</p> <p>Nav nepieciešams veidot jaunas dzīvotnes, bet nodrošināt labvēlīgā aizsardzības stāvoklī jau esošo dzīvotni.</p>			
AREA_NEW	0			
OK_INT	<p>Nē.</p> <p>Jautājumu par indivīdu translokāciju izskata tikai gadījumos, kad Biotopu direktīvas 17. panta ziņojumā sugas aizsardzības stāvoklis novērtēts kā U2.</p>			
IND_INT	0			
Papildus nosacījumi	<p>Notiek purva pastiprināta aizaugšana ar priedi, melnalkšņiem, purva bērzu. Klajas vietas purvā ir ļoti nelielas un to ir maz. Nepieciešama koku ciršana. Jākontrolē un jāseko līdzi bebru darbībai, lai tie neappludinātu purvu (Latvijas Dabas..., 2021).</p>			
Cits lauks				

Izmantotā literatūra

Bambe, B., Baroniņa, V., Suško, U. 2022. Spīdīgās āķītes *Hamatocaulis vernicosus* (Mitt.) Hedenās izplatība un populāciju dinamika Latvijas Natura 2000 teritorijās. Latvijas Veģetācija 32: 49-63

Baroniņa, 2014. Dabas aizsardzības pārvalde, 2017 un 2022. Augu monitoringa metodika Natura 2000 teritorijās un ārpus tām. 20 lpp. Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/13936/download>

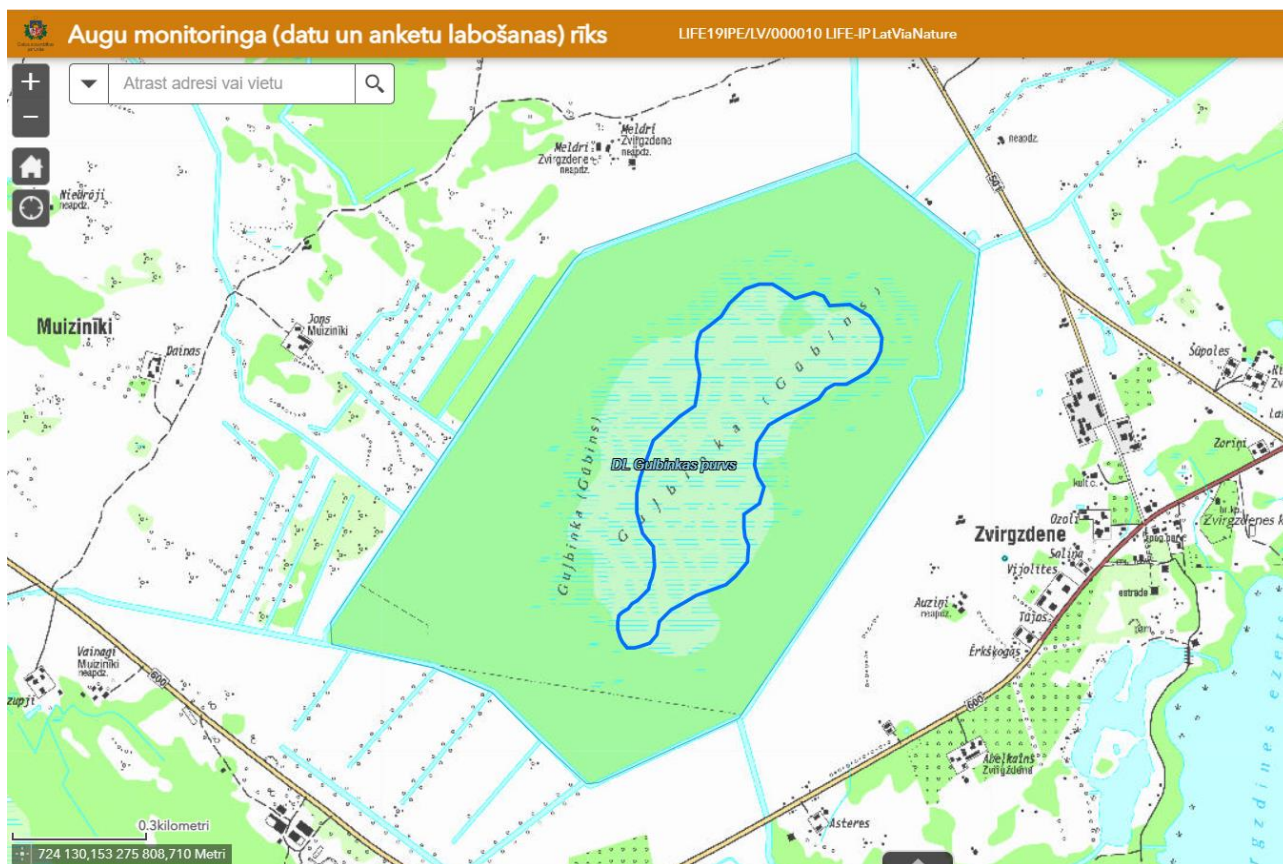
Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

Latvijas Botāniķu biedrība. 2015. Sūnu un lokanās najādas *Najas flexilis* monitorings atbilstoši Bioloģiskās daudzveidības programmai. Atskaite iepirkuma līguma Nr. 7.7./71/2015-P ietvaros. Rīga, 24 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

Natura 2000 SDF – Gulbinkas purvs. Skatīts 10.10.2022. Pieejams: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0510800>

1.attēls. Ekrānšāviņš no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka. Ar zilo kontūru kartē attēlots spīdīgās āķītes dzīvotnes laukums DL “Gulbinkas purvs”. Ekrānšāviņš uzņemts 24.11.2022.